

Verneplan for skog

Tilråding om vern av Grønlifjellet naturreservat i Drangedal kommune

Eikedominert bærlyngskog. Foto: John Gunnar Brynjulvsrud

**Statsforvalteren i Vestfold og Telemark fylke
August 2023**

INNHOLD

1. Forslag.....	side 3
2. Hjemmel.....	side 3
3. Verneverdier.....	side 4
4. Andre interesser.....	side 5
5. Trusler mot verneverdiene.....	side 6
6. Saksbehandling.....	side 6
7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen.....	side 7
8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser.....	side 7
9. Lokal og sentral høring.....	side 8
9.1. Generelle merknader ved lokal og sentral høring.....	side 8
9.2. Generelle merknader til forskrift ved lokal og sentral høring.....	side 9
9.3. Statsforvalteren sine kommentarer og tilrådinger til de generelle merknadene.....	side 10
9.4. Merknader til det foreslåtte området.....	side 10
9.5. Statsforvalterens kommentarer og tilrådinger til det foreslåtte området.....	side 12

Vedlegg

1. Forslag til forskrift for Grønlifjellet naturreservat

Forslag til avgrensing av Grønlifjellet naturreservat følger som eget kartvedlegg

1. Forslag

Statsforvalteren legger med dette fram forslag om vern i medhold av naturmangfoldloven på privat grunn i Drangedal kommune i Vestfold og Telemark fylke. Forslaget til vern er basert på ordningen med frivillig vern av skog.

Tilrådingen omfatter forslag om vern av Grønlifjellet naturreservat. Området har blitt kartlagt i flere omganger, blant annet i forbindelse med edelløvsjogsprosjektet i 2010 der det ble utarbeidet beskrivelser av tre naturtyper (faktaark med B, B og A verdi), mens selve Grønlifjellet ble kartlagt i 2018. I denne siste kartleggingen fikk dette delområdet nasjonal verneverdi (***). Basert på alle kartlegginger vurderer Statsforvalteren at hele området ligger innenfor kategorien nasjonal verdi:

Navn	Kommune	Tall på grunneiere	Totalareal	Verneverdi
Grønlifjellet naturreservat	Drangedal	1	2306 daa	nasjonal (***)

2. Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier i §§ 35 til 39. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Formålet med det enkelte verneområdet må imidlertid beskrives konkret og knyttes opp mot vilkårene som gjelder for den enkelte vernekategori i §§ 36 og 37. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldlovens § 37, som lyder slik:

- ” Som naturreservat kan vernes områder som*
- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
  - b) representerer en bestemt type natur,*
  - c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
  - d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
  - e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

Vurdering i forhold til naturmangfoldlovens kap. II

Med hensyn til kunnskapsgrunnlaget (jf. § 8 i nml.), så foreligger det god dokumentasjon av arter og naturtyper i området, jf. omtalen i kap. 3 Verneverdier. Restriksjonene på inngrep og tiltak som innføres med verneforskriftene vil beskytte verneverdiene, og den bruken som tillates videreført vil etter vår vurdering ha liten negativ virkning på dem. Effekten av vernet på verneverdiene og naturmangfoldet vil derfor være positiv. Prinsippene i §§ 9-12 framstår dermed ikke som relevante i saka.

3. Verneverdier

Kunnskapsgrunnlaget er basert på fire naturfaglige registreringer. I forbindelse med edelløvskogprosjektet i 2010 ble det foretatt registreringer av naturtyper i tre områder som omfatter *Fuglekollen Ø* (gammel fattig edellauvskog), *Grytingheia SØ* (rik edellauvskog) og *Grytingheia N* (gammel fattig edellauvskog), hvorav sistnevnte er et adskilt areal som ligger nordøst for Grønlifjellet. *Grønlifjellet* ble kartlagt i 2018 i forbindelse med frivillig vern. Til tross for at hele tilbudsarealet ikke dekkes opp av disse kartleggingene innehar de kartlagte områdene store naturverdier, og kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig.

Området Grønlifjellet ligger i boreonemoral sone i klart oseanisk seksjon og omfatter et areal med relativt stor variasjon med sørvest-, sør- og sørøstvendte lisider med varierende rike og varmekjære skoglokaliteter, kollepartier, solvarme berg, blokkmark og små sumpområder. Eldre skog med rik treslagssammensetning og stor spredning i aldersklasser dominerer, og det er på det jevne rikelige forekomster av død ved. Det er et stort antall grove eiker i området, samt mange hule eiker hvorav det ble påvist rødmuld i en rekke individer. I tillegg forekommer gamle individer av alm, ask, osp og gran innenfor avgrensningen. Innenfor verneforslaget forekommer lågurt-eikeskog som inngår i den rødlistede naturtypen lågurtedellauvskog (VU).

Det ble påvist 10 rødlistede arter (Norsk Rødliste 2015) under kartleggingen og fra tidligere er det registrert fire rødlistede arter i området. I tillegg er det registrert lind *Tilia cordata* som er oppført som nær truet (NT) på Norsk Rødliste 2021. Det er et videre potensial for krevende arter knyttet til død ved og hulheter, markboende sopp på lågurtmark med eik og dels lind, samt varmekjære insekter knyttet til solvarme berg og skrenter.

Området vurderes samlet som nasjonalt verneverdig (***) . Området oppnår høy mangeloppfyllelse som følge av 73 daa rik blandingskog i lavlandet og snaut 20 daa eikeskog hvorav en relativt stor andel er av intermediær-rik type. Både rik blandingskog i lavlandet og eikeskog har stort udekket vernebehov i fylket. Samlet sett oppnår området høy mangleoppfyllelse.

Området Fuglekollen Ø innehar kvaliteter knyttet til eldre edelløvskog og boreonemoral blandingskog, først og fremst mht. eik og osp, og med innslag av flere interessante gammelskogsarter. Mesteparten av området dekkes av fattig til intermediær edelløvskog, som veksler mellom lågurt-blåbær-eikeskog, blandingskog med blant annet eik, osp, bjørk, og lønn, skrinne bergskrånninger med eik og furu, og små felt med noe rikere blandingskog (eik, lønn, osp, hassel, gran etc.). Eik er vanligste treslag.

Lokaliteten vurderes som viktig (verdi B).

Området Grytingheia SØ er et verdifullt edelløvskogsområde, med viktige kvaliteter knyttet til rik lågurt-eikeskog (med bra potensial for mykorrhizasopp), dels også til gammel eik, samt i tillegg (i mindre grad) til osp, rike hasselkratt og lind. Området har relativt gammel skog, med gamle trær både av eik og andre løvtrær. En hel del eik har mindre hulheter, mange med begynnende hulhet ved basis. Det er en god del død ved av løvtrær, særlig osp. Artsmangfoldet er relativt rikt og variert, med et middels godt utvalg av interessante arter innen flere artsgrupper. Lokaliteten vurderes som viktig (verdi B).

Området Grytingheia N anses som svært viktig (verdi A). Dette fordi det inngår parti med storvokst og dødvedrik blandingsskog, og gammel eikeskog med spredte kontinuitetselement. Området omfatter både gammel fattig edelløvskog (eik), gammel barskog (furu), rik blandingsskog (boreonemoral sone). I sør inngår et parti med usedvanlig storvokst og velutviklet naturskog. Treslagsvariasjonen er generelt stor, men sammensetningen varierer mye. Gran, eik, osp og bjørk dominerer, men stedvis inngår også en del rogn, selje, hassel, spisslønn og lind. Ask og alm forekommer sparsomt. Flere relativt krevende gammelskogsarter er påvist, både tilknyttet eik og andre treslag.

Når det gjelder mangler innenfor skogvernet vil et vern av Grønlifjellet bidra til at viktige mangler i skogvernet dekkes inn ved at området innehar naturtypene rik blandingsskog i lavlandet, samt rik- og gammel fattig edelløvskog. I tillegg bidrar området med arealer i boreonemoral sone. Grønlifjellet ligger i et område hvor andre eksisterende naturreservater innehar liknende naturtyper, og sammen vil disse områdene inngå i et økologisk nettverk.

Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av gammel og rik edelløvskog i lavlandet med utformingen lågurt-eikeskog, som har grove og hule eiketrær og mye død ved.

Videre er formålet å bevare et område som har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomster av sjeldne og trua arter av karplanter, sopp, lav og insekter.

Etter Statsforvalterens vurdering fyller området de kravene som naturmangfoldloven § 37 setter for områder som kan vernes som naturreservat.

4. Andre interesser

Planstatus

Området ligger i område avsatt til LNFR (landbruks- natur- og friluftsområde) formål i kommuneplanens arealdel (2015-2026).

Kilde: https://webhotel3.gisline.no/Webplan_3815/gl_planarkiv.aspx?planid=20150001

Tekniske inngrep

Det går en traktorvei fra Gryting og inn på Grytingheia. Veien er tegnet inn på vernekartet, og bruk og vedlikehold i tilknytning til denne er omtalt i §§ 4 og 7.

5. Trusler mot verneverdiene

Skogsdrift vil være en trussel mot verneverdiene. Ferdsel og beiting anses ikke å være noe trussel i området i dag.

6. Saksbehandling

Bakgrunn

Vern av skog har de siste 15 årene blitt prioritert i verneplanarbeidet i Norge. Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringen sin innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. St.meld. nr. 25 trakk og opp viktige prinsipper og satsingsområder for en slik opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige rådene i rapporten "Evalueringen av skogvernet i Norge", laget av NINA og Skogforsk.

I meldingen ble frivillig vern trukket frem som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. Ved frivillig vern tilbyr skogeier(-ene) staten vern av egen skog.

Miljøvernmyndigheten vurderer tilbudene og gjør naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdiene. Om det etter en slik registrering er aktuelt å legge fram et verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensning, verneforskrift og økonomisk erstatning. Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjøres før avtale er undertegnet.

Konkret om området

Det foreslåtte naturreservatet Grønlifjellet er arealmessig todelt. Selv om det er to adskilte arealer har Miljødirektoratet godtatt at det brukes ett felles navn på naturreservatet. Tilbud om frivillig vern av den søndre delen ble mottatt fra grunneieren via AT Skog 19. desember 2017. Tilbud om arealet i nord som omfatter Grytingheia N ble fremmet av grunneier 7. februar 2021, og mottatt fra AT Skog 13. september 2021. Tilbudene omfatter gnr./bnr. 30/1 og 31/1. Naturverdiene ble undersøkt i 2010 i forbindelse med «Prosjekt edelløvskog» og frivillig vern i 2018. <https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00092877>
<https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00092784>
<https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00092846>
http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Frivilligvern2018_Groenlifjellet.pdf).

Tilrådingen oversendes med forbehold om at det pågår forhandlinger om erstatning som ikke er fullført og det derfor ikke er inngått endelig avtale mellom partene.

Melding om oppstart

Formell oppstart på verneplanarbeidet ble meldt 29. oktober 2021 med frist 15. desember. Innkomne merknader ble nærmere kommentert i høringsdokumentet. Det kom inn ytterligere én uttalelse etter fristens utløp. Uttalelsen var fra NVE med brev datert 16.03.22, og er gjengitt i kapittel 9.4.

Høring

I samsvar med naturmangfoldloven og reglene om saksbehandling til denne, sendte Statsforvalteren forslaget til vern ut på høring 27. januar 2022, med frist 1. april 2022. Det

ble gjort en felles lokal og sentral høring. Det kom inn 14 uttalelser til høringen som omfattet 11 tilbudsområder, der seks uttalelser var til lokal høring og åtte uttalelser til sentral høring. NVE kom med to uttalelser, den første en forsinket uttalelse til oppstartsmeldingen. Den andre uttalelsen kom i forbindelse med høringen og var datert 29.03.22. Førre AS sto ikke oppført i adresselisten. Derfor er deres uttalelse mottatt etter høringsfristen. Nedenfor gjengis uttalelsene som var knyttet til Grønlifjellet.

Videre saksgang

Statsforvalteren sender, på bakgrunn av høringsdokumentet og innkomne uttalelser, tilrådning om vern til Miljødirektoratet. Til vanlig vil det på dette tidspunktet i verneprosessen være gjennomført forhandlinger og underskrevet avtaler med grunneierne.

Miljødirektoratet fremmer saken for Klima- og miljødepartementet som deretter vil forberede saken og legge fram forslag om vernevedtak for Kongen i statsråd. Etter vernevedtak ved kgl.res. vil erstatningen i tråd med avtalen bli utbetalt av Miljødirektoratet. Statsforvalteren får deretter vanligvis i oppdrag å gjøre vedtaket kjent og sørge for at naturreservatet blir forsvarlig merket og skiltet. Dette gjøres normalt av jordskifteretten som etter begjæring fra Statsforvalteren oppretter sak om grensegang for området.

7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen

Under prosessen har arealet blitt endret ved at vernegrensene er utvidet i forhold til det som var det opprinnelige tilbudsområdet i 2017. Det gjelder først og fremst i den søndre delen av tilbudsområdet (Damheia). Grytingheia, som ligger som et adskilt areal nord for Grønlifjellet, kom inn som ekstra tilbudsareal i 2021. Før høring i 2022 ble det tatt inn en traktorvei i østre del av nordre område av Grønlifjellet. Etter høring er det lagt til et punkt til under forskriftens § 7 for å kunne transportere ut felt vilt med annet kjøretøy enn lett beltekjøretøy etter § 6.

8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Det er etter Statsforvalterens vurdering ikke behov for forvaltningsplan for det nye reservatet. Vi anser oppsynsbehovet for å være lite.

9. Lokal og sentral høring

Verneplanen for Grønlifjellet naturreservat ble sendt på lokal høring til grunneiere, Drangedal kommune, Vestfold og Telemark fylkeskommune, og til følgende brukerorganisasjoner, regionale statlige etater, næringsinteresser og lokale interesseorganisasjoner (vi har sendt en felles høring for 11 områder, derfor er ikke alle adressantene relevante for Grønlifjellet naturreservat):

Drangedal skogeierlag, Drangedal JFF, Drangedal og Tørdal bondelag, DE Nett AS (tidl. Drangedal Everk AS), Fyresdal turlag, Fyresdal JFL, Fyresdal skogeigarlag, Fyresdal Bondelag ved Hans Christian Jørgensen, Grenland friluftsråd, Hjartdal Elverk AS, Holla bondelag, Holla JFF, Lunde JFF, Lunde og Flåbygd Bondelag, Kviteseid JFF, Kviteseid skogeigarlag, Kviteseid bondelag, Kviteseid turlag, Nome skogeigarlag, Seljord skogeigarlag, Seljord JFL, Seljord turlag, Naturvernforbundet i Midt-Telemark, Forum for natur og friluftsliv i Telemark, Naturvernforbundet i Telemark, NJFF Telemark, BirdLife Telemark (tidligere NOF Telemark), Telemark Energi AS, Telemark turistforening, Vestfold og Telemark orienteringskrets, Tinn

Energi, Statens Vegvesen Region Sør, Norges Vassdrags- og energidirektorat Region Sør, Føre AS, Skagerak Energi AS, Skagerak Kraft, Vest-Telemark Kraftlag AS, Øst-Telemarkens Brukseierforening, Arendal Vassdrags Brugseierforening, Lede AS (tidl. Skagerak Nett), Telemark Orienteringskrets, Telemark Bonde- og Småbrukarlag, Telemark Bondelag, Telemark Botaniske Forening og Telemark Sau og Geit.

Verneplanen ble sendt på sentral høring til:

AVINOR AS, Bane NOR SF, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Forsvarsbygg, Friluftsrådernes Landsforbund, Institutt for biovitenskap - Universitetet i Oslo, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Transition Elements AS, Norges Handikapforbund, Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Luftsportsforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Organisasjon for terrengsykling, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NORSKOG, NSB hovedadm., NTNU Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU Ringve botaniske have, NTNU Vitenskapsmuseet, SABIMA, Språkrådet, Statens Kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet og WWF-Norge.

9.1. Generelle merknader ved lokal og sentral høring

Lokal og sentral høring

Bane NOR SF (brev datert 03.02.22) uttaler følgende:

«Område vedkjem ikkje jernbanens interesser og Bane NOR har ingen merknader til verneplanen.»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 28.03.22) uttaler følgende:

«DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnytting av mineralske ressursar, og skal bidra til størst mogleg samla verdiskaping basert på ein forsvarleg og berekraftig utvinning og foredling av mineral. Vi forvaltar lov om erverv og utvinning av mineralske ressursar (minerallova), og har eit særleg ansvar for at mineralressursar blir teke omsyn til i saker etter naturmangfaldlova.

Sentrale mål i mineralforvaltninga er å sikre tilgangen til mineralressursane i framtida og å hindre at viktige førekomstar blir bandlagt av arealbruk som utelukkar framtidig utnytting.

.....

Fråsegn frå DMF

DMF ga fråsegn til varsel om oppstart av vernearbeid for fleire av områda som no er lagt ut på høyring, datert 20.12.2012. Tre av områda røre ved mineralske ressursar eller bergrettar. DMF registrerer at vår uttale er tatt til etterretning i verneforslaga for Sannesnåsa,

Hovdestøyl og Songedalsnuten. Vi har dermed ikkje merknader til desse eller andre områdar utan registrerte mineralske ressursar.

.....»

9.2 Generelle merknader til forskriftene ved lokal og sentral høring

Lokal og sentral høring

Forsvarsbygg (e-post datert 01.02.2022) uttaler følgende:

«Forsvarsbygg gir høringssvar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Vi registrerer at de generelle unntakene fra ferdselsbestemmelsene inkluderer hensynet til militær operativ virksomhet og avgang og landing med Forsvarets luftfartøy.

Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget.»

Landbruksdirektoratet (brev datert 16.02.22) uttaler følgende:

«Som instans for høringa av forslag til oppretting av nye naturreservat, ønsker vi å gi nokre generelle innspel til verneprosessen.

Grundig beskriving av området

Av høyringsdokumenta må det komme tydeleg fram om og i tilfelle korleis det aktuelle området blir nytta til landbruksformål. Dersom det er landbruksinteresser i området som ikkje blir tatt omsyn til i utkast til forskrift, ber vi om at det blir grunngjeve i høyringsdokumenta. Typiske landbruksinteresser kan vere (lista er ikkje uttømmende):

o Skogsbilveg som er naudsynt for skogbruk på tilgrensande areal

o Traktorveg i samband med jordbruk

o Støl/seterområde

o Beite

o Reindrift

Utforming av forskrift

Dersom det går vegar/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvaltaren vurdere om det kan bli gitt føresegn om merking, rydding og vedlikehald av desse. Det bør bli lagt til rette for drift og vedlikehald av eventuelle støl-/seterområde og bli opna for andre tekniske tiltak som bidreg til ein landbruksmessig utnytting av området. Dersom slike tiltak ikkje er ønskeleg innanfor verneområdet, må det bli gitt ei fagleg grunngjeving for dette i høyringsdokumenta.

Beite vil vere aktuelt i mange område som blir foreslått verna som naturreservat. Det bør difor bli vurdert om forskrifta kan opne for dette. Viss ikkje, må det bli gjort greie for kvifor i høyringsdokumenta. Dersom det blir opna for beiting i området bør det også bli utarbeida føresegn for utsetting av saltsteinar og oppføring/vedlikehald av gjerde og sankekveer.

For alle tiltaka over må det bli vurdert om det kan bli gitt føresegn om motorferdsel i samband med tiltaka. Det bør bli gitt generelt unntak frå føresegna om ferdsel i samband med uttransportering av sjuke og skadde bufe.

Vi går ut frå at Statsforvaltaren sin landbruks- og reindriftsfaglige kompetanse blir involvert i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også vere nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltninga i arbeidet.»

9.3 Statsforvalterens kommentarer og tilrådninger til de generelle merknadene

Lokal og sentral høring

Når det gjelder uttalelsen til Landbruksdirektoratet så vil vi bemerke at området som foreslås vernet ikke har støl-/seterområder, men skulle det være aktuelt med beitedyr her er det tatt høyde for det og de andre innspillene i verneforskriften, jf. § 4 bokstav f og h, § 6 bokstav a, § 7 bokstav d og f.

9.4 Merknader til det foreslåtte området

Lokal høring

Grunneier Astrid Helene Solberg (e-post sendt 05.02.22) uttaler følgende:

«Vi er eiere av gbnr 32/2, Solem, som grenser til verneområdet.

Vår eiendom ble kartlagt på samme måte av Tom Hofton ved Biofokus i 2010 med fokus på edelløvsog. For vår del ble identifisert A-type-lokalitet for edelløvsog i Solemkollen, ikke langt unna det foreslåtte verneområdet. I forbindelse med revisjon av vår miljøplan i 2021, ble vårt område tatt inn som MIS-område, og på den måten vernet mot hogst. Det er vel også greit å si at disse edelløvsogområdene ligger såpass ulaglig til for hogst, at de i realiteten verner seg selv.

Vi anerkjenner derfor bekymringen som ligger i høringsdokumentet om at ordningen med frivillig vern tar opp i seg for store areal, areal utover de areal som trenger vern, og at en verner skog som i liten grad er truet av hogst og inngrep.

De registreringer som ligger i det foreslåtte arealet er ikke forskjellig fra det som ligger hos oss. Forskjellen er at vi løser miljøutfordringen innenfor skogbrukets miljøordninger uten å føre til utbetaling fra ordning for frivillig vern av skog.

Vi noterer oss at større deler av arealet som ligger inne her er snauffjell på Snømyrfjellet, helt uten verneinteresse. Det ligger også inne beskrivelse av arealer med B-verdi, som tidligere er hogget i, og som ikke beskrives som særlig interessante. A-verdiene er lokalisert til mindre arealer som kunne vært tatt ut separat og gitt verneverdi, ev. krevd tatt inn som MIS-områder.

Vi anbefaler derfor Statsforvalteren å ikke ta inn Grønlifjellet naturreservat som vernet område i nåværende form. Det bør i så fall sterkt avgrenses.

Vi nevner at det har versert to jordskiftesaker i området siden 2017, utløst av eier av det foreslåtte området, Åse-Vøllestad. Det er «Jysereidveien» og «Gryting». Den første saken er en bruksordningssak knytta til Jysereidveien som ligger i området, den andre er et makeskifte av arealer mellom Gryting og Jysereid (Åse-Vøllestad).

Jordskiftesaken kom til som følge av at Åse-Vøllestad etter overtakelse av Jysereid meldte ut at de ikke ønsket å benytte Jysereidveien mer. De har likevel kommet med i veiskjønnen bl.a med de arealer som nå ligger inne i verneforslaget.

For Åse-Vøllestad eksisterer det derfor en tilleggsgevinst ved å få dette arealet gjort om til naturreservat, ved å kunne benytte veien til jakt og friluftsliv (som nå er en av hovedvirkeområdene til eiendommen) med mindre eierandel, og derfor utgifter til vedlikehold av Jysereidveien.»

Sentral høring

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 16.03.22, tre måneder etter frist for uttalelse til oppstartsmelding) uttaler følgende:

«Vi viser til melding om start av verneplanprosess for nye områder for frivillig vern av skog i kommunene Drangedal, Fyresdal, Hjartdal, Kviteseid, Midt-Telemark, Nome, Notodden, Porsgrunn, Seljord, Tinn og Tokke.

NVE har sett gjennom oppstartsmeldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

- *Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i områdene Grønlifjellet, Krokvannskollen, Stavsholtmyrane (utv.), Gongefjell, Husefjell, Linfjell-Lubergfjell, Meheifjellet, Sauåsen, Svarteputt, Værstadjellet, Flata, Stjernås, Bjønnehølen, Hønsegruvet og Hovdestul.*

.....

- *NVE ber om at alle berørte parter blir inkludert i adresselisten. Dette gjelder områdekonsesjonærer, netteiere, magasinregulanter, kraftselskapseiere, grunneiere m.m. Dette er for at de skal få muligheten til å uttale seg om hvorvidt vern påvirker eksisterende eller fremtidige planer. NVE kan ikke se at brukseierforeningene i de aktuelle kommunene er på høringslisten, dvs. Øst-Telemarkens Brukseierforening (ØTB) og Arendals Vasdrags Brugseierforening (AVB).*
- *Skagerak Kraft AS har uttalt seg og vil bemerke at det er viktig at denne type saker underlegges grundige saksbehandlingsprosesser og at alle involverte interessenter gis anledning til å uttale seg. AVB har blitt informert om vern av Skagerak Kraft AS og har uttalt seg. NVE støtter opp under Skagerak Kraft AS sin uttalelse og ber statsforvalteren ta uttalelsen til følge.*
- *Statnett har uttalt seg ifb. oppstartsmeldingen og informerer at de ikke har transmisjonsnettanlegg som blir berørt av planene og har derfor ingen merknader.*

- **Nettanlegg**

NVE gjør oppmerksom på at Telemark Energi AS (tidligere Midt-Telemark Energi AS), DE Nett AS (tidligere Drangedal Everk AS), Vest-Telemark Kraftlag Nett AS (tidligere Vest-Telemark Kraftlag AS), Lede AS (tidligere Skagerak Nett AS), Everket AS (tidligere Notodden Energi Nett AS) og Stannum AS (tidligere Tinn Energi Nett AS) har områdekonsesjon i de ulike verneområdene. Vi oppfordrer nettselskapene til å uttale seg om verneforslaget kommer i konflikt med eksisterende eller fremtidige prosjekter. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. Det er spesielt viktig at områdekonsesjonærene og netteierne uttaler seg om aktuelle planer. NVE ber nettselskapene til å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.

For at selskapene skal ha mulighet til å uttale seg videre i prosessen, ber vi om at de

*inkluderes i høringslisten. Som følge av lovkrav fra NVE har flere av nettselskapene endret navn. Det er viktig at riktig selskap med riktig navn blir inkludert i høringslisten.
.....»*

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 29.03.22) uttaler følgende:

«Vi viser til uttalelse på høring av verneplan for 11 foreslåtte verneområder i Telemark.

- *Så langt NVE kjenner til er det **ingen** energi- og vassdragsinteresser i områdene Grønlifjellet, Gongefjell, Svarteputt, Sauås og Suggeås, Meheia og Tiurleikåsen, Husefjell, Bjønnehølen og Hønsegjuvet.*

.....

- *NVE gjør oppmerksom på at Telemark Energi AS (tidligere Midt-Telemark Energi AS), DE Nett AS (tidligere Drangedal Everk AS) og Vest-Telemark Kraftlag Nett AS (tidligere Vest-Telemark Kraftlag AS) har områdekonsesjon i de ulike verneområdene. Vi oppfordrer nettselskapene til å uttale seg om verneforslaget kommer i konflikt med eksisterende eller fremtidige prosjekter. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. Det er spesielt viktig at områdekonsesjonærene uttaler seg om aktuelle planer. NVE ber nettselskapene å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.*

- *For at selskapene skal ha mulighet til å uttale seg videre i prosessen, ber vi om at de inkluderes i høringslisten. Som følge av lovkrav fra NVE har flere av nettselskapene endret navn. Det er viktig at riktig selskap med riktig navn blir inkludert i høringslisten.*

.....

- *Statnett har uttalt seg ifb. oppstartsmeldingen og informerer at de ikke har transmisjonsnettanlegg som blir berørt av planene og har derfor ingen merknader.*

.....»

9.5 Statsforvalterens kommentarer og tilrådninger til det foreslåtte området

Når det gjelder uttalelsen fra nabogrunneier Astrid Helene Solberg (gnr./bnr. 32/2) som foreslår at man ikke verner Grønlifjellet, blant annet fordi miljøverdier i området kan ivaretas gjennom skogbrukets miljøordninger, så betrakter Statsforvalteren dette som en uttalelse av privat karakter som ikke påvirker prosessen i noen grad. Statsforvalteren vil imidlertid påpeke at forslaget om at verneverdier kan ivaretas gjennom utforming av MiS-figurer ikke nødvendigvis gir den samme beskyttelsen som et formelt vern med vernebestemmelser gir.

Konklusjon

Statsforvalteren anbefaler at Grønlifjellet naturreservat blir vernet med de endringene som her er gjort rede for når det gjelder verneforskrift og vernekart. Avgrensing blir som vist i høringen.

Se vedlegg med forskrift og eget vedlegg for vernekart. Endring i verneforskrift er satt i kursiv.

Vedlegg 1.

Endring i kursiv

Forskrift om vern av Grønlifjellet naturreservat, Drangedal kommune, Vestfold og Telemark

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av gammel og rik edelløvskog i lavlandet med utformingen lågurt-eikeskog, som har grove og hule eiketrær og mye død ved.

Videre er formålet å bevare et område som har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomster av sjeldne og trua arter av karplanter, sopp, lav og insekter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Drangedal kommune: 30/1, 31/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2306 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet desember 2021. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Drangedal kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Vedlikehold og merking av eksisterende stier vist i vernekartet i henhold til standard på vernetidspunktet.
- e. Vedlikehold av traktorvei inntegnet på vernekartet, i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- f. Beiting.
- g. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- h. Utsetting av saltstein.
- i. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- j. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Utenom eksisterende stier er sykling, ridning og bruk av hest forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Merking, rydding og vedlikehold av nye stier, løyper og gamle ferdselsveier som ikke var kjent på vernetidspunktet.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.
- d. Hogst av etablerte plantefelt.
- e. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 bokstav d.
- f. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- g. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.

- h. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd b.*
- i. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav e og h og § 7 bokstav b, c, d og f.*

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.